

Alg?lanan Örgütsel Engel

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Alg?lanan Örgütsel Engel*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16813>

Özet

Algılanan Örgütsel Engel Ölçeği, çalışanların kendi kurumlarının mesleki ve kişisel hedeflerini gerçekleştirme, verimliliklerini sürdürme ve refah düzeylerini olumlu yönde etkileme konusunda bir engel olarak algılama düzeylerini ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanmış bir ölçektir. Bu uyarılma çalışması 2019 yılında **Daimi Koçak** tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek, çalışanların iş yerinde karşılaşılan kısıtlayıcı veya engelleyici durumların, özellikle **işte kalma niyeti** üzerindeki etkilerini incelemek için örgütsel psikoloji alanında kullanılmaktadır.

Ölçek, tek boyutlu bir yapı sergilemekte olup, yüksek iç tutarlılık (Cronbach Alpha=0,897) ve güçlü yapısal geçerlilik kanıtlarına sahiptir. Derecelendirme formatı olarak 7'li **Likert tipi ölçek** kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Algılanan Örgütsel Engel, Örgütsel Engel, İşten Kalma Niyeti, Psikometri, Ölçek Uyarılması, Örgütsel Davranış.

Yazarlar

Daimi Koçak

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin karşılaştıkları kurumun, onların **mesleki hedeflerini** ve kişisel başarılarını ne ölçüde engellediğini tespit etmektir. Bu bağlamda, ölçek özellikle çalışanların organizasyonel kısıtlamalara ilişkin subjektif değerlendirmelerini ve bu algıların iş çıktıları üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerini ölçmeyi hedefler.

Uyarılma çalışmasında, ölçeğin Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenirlik analizleri yapılarak, Türkiye bağlamında personel yönetimi ve **örgütsel davranış** araştırmalarında kullanılabilir hale getirilmesi amaçlanmıştır. Çalışma ayrıca Algılanan Örgütsel Engel'in, çalışanların işte kalma niyeti üzerindeki negatif etkisini istatistiksel olarak doğrulamayı amaçlamıştır.

Yapı

Ölçek, **Algılanan Örgütsel Engel** (Perceived Organizational Obstruction) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, bir çalışanın, organizasyonel politikaların, kültürün veya yönetim uygulamalarının kendisinin verimli olmasına, kişisel gelişimine ve refah düzeyine ulaşmasına engel teşkil ettiğine dair inancını ifade eder. Bu engel algısı, genellikle tek boyutlu bir faktör altında toplanan 5

madde ile değerlendirilmektedir.

Bu engel algısı, çalışanların motivasyonunu ve örgütsel bağlılıklarını ciddi şekilde düşürebilir. Ölçek, kurumun çalışanların davranışlarını kasten veya yapısal olarak kısıtladığına dair algının şiddetini kantitatif olarak belirleyerek, örgütsel sorunların teşhis edilmesine olanak tanır.

Geçerlik

Algılanan Örgütsel Engel Ölçeği'nin yapı geçerliliğini test etmek amacıyla hem **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** hem de **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** uygulanmıştır. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak beklenen tek boyutlu yapısını desteklediğini göstermiştir.

Geçerlik analizlerinde kullanılan psikometrik kriterler şunlardır: Maddelerin faktör yüklerinin **0,40 ve üzeri** olması, **KMO** (Kaiser-Meyer-Olkin) değerinin **0,60'nin üzerinde** olması ve Bartlett Küresellik Testi'nin anlamlılık düzeyinin (p) 0,05'ten küçük olması (< 0,05). Bu kriterlerin tümü uyarılma çalışmasında karşılanmıştır, bu da verilerin faktör analizi için uygun olduğunu ve ölçeğin yapısal olarak geçerli olduğunu kanıtlamıştır (Kerse, 2017:291).

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık katsayısı olan **Cronbach Alpha** değeri ile test edilmiştir. Analiz sonucunda, ölçeğin genel Cronbach Alpha değeri yüksek seviyede ($\alpha=0,897$) bulunmuştur. Bu yüksek katsayı, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı psikolojik yapıyı ölçtüğünü ve ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, her bir maddeye ait Cronbach Alpha değerleri incelenmiş ve bu değerlerin birbirine çok yakın olduğu (en yüksek 0,890; en düşük 0,862) tespit edilmiştir. Bu durum, ölçekten herhangi bir madde çıkarılmasına gerek olmadığını ve mevcut 5 maddenin güçlü bir bütünlük sergilediğini belirtmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliği, AFA ve DFA teknikleri kullanılarak detaylı olarak incelenmiştir. AFA sonuçları, ölçek maddelerinin tek bir faktör altında toplandığını ve bu faktörün, toplam varyansın önemli bir kısmını açıkladığını ortaya koymuştur. Analizlerde faktör yükleri, özdeğerleri ve açıklanan varyans oranları raporlanmıştır.

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterliliği testi ve Bartlett Küresellik Testi sonuçları, verilerin faktör analizi için uygun olduğunu doğrulamıştır. KMO değerinin yüksek olması ve Bartlett testinin anlamlı olması, korelasyon matrisinin faktörleştirilebileceğini ve ölçeğin tek boyutlu yapısını istatistiksel olarak güçlü olduğunu göstermiştir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: 7'li Likert tipi ölçek (1-kesinlikle katılmıyorum, 4-ne katılmıyorum ne katılmıyorum, 7-kesinlikle katılmıyorum)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Çalışanlar/Organizasyon Üyeleri

Yaş Grubu: Yetişkin Çalışanlar

Popülasyon Detayları: Çalışanların örgütsel algılarının ölçmek amacıyla çeşitli iş kollarında uygulanabilir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle, bireylerin kuruma dair engelleyici algılarının 7 dereceli bir skalada değerlendirilmeleri istenmektedir. Ölçek toplam 5 maddeden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Psikoloji, Yaşam Kalitesi, Cronbach Alpha, Yapı Geçerliliği, KMO, Faktör Yüğü.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor

Bağılı E-posta Adresleri: dkocak@erzincan.edu.tr

Yazma Adresi: Daimi Koçak, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Türkiye.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek adaptasyonu 2019 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanılması için yazarın iznine tabi olabilir. Kullanım izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Daimi Koçak ile iletişime geçilmesi önerilir.

Makalenin yayınlandığı dergiye erişim bağlantısı mevcuttur: bmij.org.

The original PDF can be downloaded here: algilanan-orgutsel-engel-toad.pdf

Kaynaklar

Koçak, D. (2019). Algılanan Örgütsel Engel Ölçeğinin Türkçe uyarlaması ve işte kalma niyeti üzerindeki etkisi. *Business & Management Studies: An International Journal*, 7(1), 58-77. (Makale Bülteni: bmij.org)

Kerse, G. (2017). Sosyal Bilimlerde Ölçek Geliştirme ve Uyarlama Çalışmaları. (Geçerlik analizlerinde referans alınan kaynak).

Algılanan Örgütsel Engel Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Kurumum mesleki hedeflerimi gerçekleştirmemi engellemektedir.

Kurumum refah düzeyimi olumsuz yönde etkilemektedir.

Kurumum verimli olmamı engellemektedir.

Kurumum kişisel hedeflerimi gerçekleştirmemi engellemektedir.

Başarıya ulaşmam kurumum tarafından engellenmektedir.